

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนแก่ผู้ต้องหา¹

พัสกร พันธุ์ทอง²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนแก่ผู้ต้องหา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความหมาย ความเป็นมา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี กฎหมายเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนแก่ผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นอกจากนั้นยังได้ศึกษาอำนาจฟ้องของพนักงานอัยการ สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดี การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี และการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดจากการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนโดยมิชอบ ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา ซึ่งได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย เป็นหลักปฏิบัติในระดับสากล แม้จะมีกติกาสากลหรือบทบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาไว้แล้ว แต่ในทางปฏิบัติยังปรากฏความไม่เป็นธรรม ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย โดยเฉพาะผู้ต้องหาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา จะได้รับการปฏิบัติเหมือนผู้ที่ศาลตัดสินพิพากษาว่ากระทำความผิดแล้ว ทั้งที่ยังไม่ได้มีการพิสูจน์ให้ชัดเจน โอกาสหรือสิทธิที่ควรจะได้รับรู้ในเรื่องที่ถูกกล่าวหา รวมถึงพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ยืนยันถึงการกระทำผิด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการต่อสู้แก้ข้อกล่าวหาทางคดีก็ไม่มีหลักกฎหมายใดบัญญัติให้ชัดเจน

การที่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิแก่ผู้ต้องหาอย่างจำกัด ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในทางปฏิบัติ ไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รัฐต้องมีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม รวดเร็ว และไม่เลือกปฏิบัติ

แม้ปัจจุบัน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ก็ตาม แต่การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนยังไม่เพียงพอ

จากการศึกษาประเด็นปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนแก่ผู้ต้องหา ทำให้ทราบว่า มีข้อบกพร่องอีกหลายประการ อันควรได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ต้องหา และเพื่อคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัย จะเห็นได้ว่า มีปัญหาที่สำคัญสมควรที่จะศึกษา ดังต่อไปนี้

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนแก่ผู้ต้องหา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. มัดติกา พินิจจันทร์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตันศิริ และ รองศาสตราจารย์กำธร กำประเสริฐ

²นักศึกษาริษฎาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสงขลา) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปัญหาที่หนึ่ง ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจฟ้องของพนักงานอัยการ ตามมาตรา 120

มาตรา 120 บัญญัติไว้ว่า “ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีต่อศาลโดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน”

การสอบสวนจึงเป็นขั้นตอนที่เป็นเงื่อนไขสำคัญของการฟ้องคดีอาญา ซึ่งส่งผลต่ออำนาจฟ้องของพนักงานอัยการ การที่บุคคลจะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในฐานะผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน ขั้นตอนสำคัญที่พนักงานสอบสวนต้องกระทำก็คือการแจ้งข้อหา ให้ผู้ต้องหาทราบ ตามมาตรา 134 วรรคหนึ่ง โดยการแจ้งข้อหา นั้นผู้ต้องหาจะอยู่ในฐานะเป็นประธานในคดี บทบัญญัติกฎหมายจึงมุ่งเน้นที่จะให้การรับรองคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา การตีความบทบัญญัติกฎหมายข้างต้นต้องตีความอย่างเคร่งครัด เนื่องจากถือเป็นสาระสำคัญของการสอบสวน ซึ่งมาตรา 134 แม้จะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้ว อันทำให้การแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด และแจ้งข้อหาฐานความผิด

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าว เห็นได้ว่า อย่างไรก็ดีตาม ก็ยังไม่ได้มีการบัญญัติถึงผลของการไม่ดำเนินการตามมาตรา 134 วรรคหนึ่ง ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของการสอบสวน อันทำให้การสอบสวนเสียไปส่งผลต่ออำนาจฟ้องของพนักงานอัยการไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้พนักงานสอบสวนตระหนักและเคารพสิทธิของผู้ต้องหา อันส่งผลทำให้ปัจจุบันการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายของผู้ต้องหายังคงไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควรจะเป็นดังเจตนารมณ์ตามที่กฎหมายต้องการ

ปัญหาที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับการสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ตามมาตรา 134/2 ประกอบมาตรา 133 ทวิ

มาตรา 134/2 บัญญัติไว้ว่า “ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 133 ทวิ มาใช้บังคับ โดยอนุโลมแก่การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี”

การคุ้มครองเด็กในการให้ปากคำในคดีอาญาเป็นก้าวแรกของการให้หลักประกันแก่เด็กที่จะได้รับการปกป้อง คุ้มครอง และส่งเสริมให้มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนโดยอิสระ และเป็นมาตรการที่พยายามลดความกดดัน และการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมแก่เด็กในการดำเนินคดีอาญา จึงได้แก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ ซึ่งกำหนดวิธีการพิเศษในการถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยให้มีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการ และบุคคลที่เด็กร้องขอเข้าร่วมในการถามปากคำด้วย ทำให้ในการสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่คุ้มครองเด็ก คือ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ (สหวิชาชีพ) โดยจะทำการแปลงคำถามของพนักงานสอบสวนให้นุ่มนวล เหมาะสมกับเพศ และวัยของเด็ก ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการให้ความคุ้มครองเด็ก

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าว เห็นได้ว่า อย่างไรก็ดีตาม แม้ตามมาตรา 134/2 จะบัญญัติให้นำมาตรา 133 ทวิ ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีก็ตาม แต่มาตรา 133 ทวิ มีการจำกัดประเภทคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนต้องแจ้งให้

ทราบถึงสิทธิและต้องจัดให้มี นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการ และบุคคลที่เด็กร้องขอ เข้าร่วมอยู่ด้วยในการสอบสวน เพียง 10 ฐานความผิดเท่านั้น ซึ่งหากเป็นความผิดอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน มาตรา 133 ทวิ แม้มีอัตราโทษจำคุก ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีต้องร้องขอ พนักงานสอบสวน จึงจะต้องจัดให้มี ซึ่งเป็นการผลักภาระให้แก่เด็กที่ด้อยประสบการณ์และความรู้ในด้านกฎหมายเป็นผู้ตัดสินใจ ในการปกป้องสิทธิของตนเองแทนที่จะเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องให้ความคุ้มครอง อีกทั้งมาตรา 133 ทวิ วรรคท้าย ได้กำหนดข้อยกเว้นในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง อันไม่อาจมีบุคคลตามที่กฎหมาย กำหนดพร้อมกันได้ ทำให้พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการสอบสวนโดยไม่มีสหวิชาชีพเข้าร่วมด้วย อันเป็นการที่กฎหมายไม่ได้ให้ความสำคัญกับการให้ความคุ้มครองผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

ทั้งนี้ ยังมีอีกหลายฐานความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกนอกเหนือจากที่มาตรา 133 ทวิบัญญัติไว้ ควร จะต้องบังคับให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิและจัดให้มีสหวิชาชีพเข้าร่วมในการสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็น เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฯ ความผิดตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ ความผิดฐานลักทรัพย์เหตุฉกรรจ์ตามประมวลกฎหมาย อาญา เป็นต้น ซึ่งก็มีอัตราโทษสูงกว่า มีความยุ่งยากซับซ้อนไม่ต่างจากฐานความผิดที่บัญญัติไว้ในมาตรา 133 ทวิ แต่กฎหมายกลับไม่คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีเช่นเดียวกับฐาน ความผิดที่บัญญัติไว้ในมาตรา 133 ทวิ อีกทั้งการไม่แจ้งสิทธิดังกล่าวกฎหมายก็ไม่ได้กำหนดให้การ สอบสวนเสียไป คงส่งผลเพียงจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้ ตามมาตรา 134/4 วรรคท้าย เท่านั้น ทำให้ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนมักเลือกไม่แจ้งสิทธิและจัดให้มีแก่ผู้ต้องหา ที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ตามมาตรา 134/2 ประกอบมาตรา 133 ทวิ

ปัญหาที่สามปัญหาเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดจากการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวน โดยมีขอบ ตามมาตรา 134/4 วรรคท้าย

มาตรา 134/4 วรรคท้าย บัญญัติไว้ว่า “ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการ แจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา 134/1 มาตรา 134/2 และมาตรา 134/3 จะรับฟัง เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้”

การที่พนักงานสอบสวนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 134/1 ถึงมาตรา 134/4 วรรคหนึ่ง ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวน ไม่ว่าถ้อยคำรับสารภาพหรือถ้อยคำอื่น จะรับฟังเป็น พยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้ แต่ยังคงรับฟัง เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ ความผิดของผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นการต้องห้ามรับฟังโดยเด็ดขาด เป็นบทตัดพยานหลักฐานเป็นการเฉพาะ ไม่ว่า จะเป็นโทษต่อผู้นั้นหรือจะเป็นคุณต่อผู้นั้น ในชั้นพิจารณาคดีก็ตาม โดยมีได้กำหนดข้อยกเว้นในการรับฟัง พยานหลักฐานในลักษณะดังกล่าวนี้ไว้แต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 193-194/2556 ความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา มีอัตราโทษประหารชีวิต พนักงานสอบสวนต้องจัดหาทนายความ ให้ผู้ต้องหาแม้ผู้ต้องหาแจ้งความประสงค์ว่าไม่ต้องการทนายความก็ตาม ตามมาตรา 134/1 แต่ปรากฏตาม บันทึกรายการให้การชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 1 ว่า เมื่อจำเลยที่ 1 ปฏิเสธว่า ไม่ต้องการทนายความ เพราะรับ

สารภาพแล้ว พนักงานสอบสวนจึงสอบสวนปากคำจำเลยที่ 1 ไปโดยไม่ได้จัดหาทนายความให้อันเป็นการไม่ชอบ ถ้อยคำที่จำเลยที่ 1 ให้การไว้ดังกล่าว จึงต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยที่ 1 ตามมาตรา 134/4 วรรคท้าย ซึ่งเห็นได้ว่าหากเป็นกรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา 134/1 ถึงมาตรา 134/4 วรรคหนึ่ง นั้น ไม่ได้ส่งผลกระทบร้ายแรง เป็นการผิดหลงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับพฤติการณ์การกระทำความผิดซึ่งมีความรุนแรงมากแล้ว กฎหมายควรบัญญัติข้อยกเว้นให้ศาลสามารถรับฟังพยานหลักฐานลักษณะดังกล่าวนี้ได้ เพื่อเป็นพยานหลักฐานแวดล้อมนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิสูจน์ความผิดหรือบริสุทธิ์ของผู้นั้น

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าว เห็นได้ว่า การที่กฎหมายได้บัญญัติห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้หนึ่งโดยเด็ดขาด ศาลไม่สามารถใช้ดุลยพินิจรับฟังเนื่องจากกฎหมายมิได้บัญญัติเปิดช่องให้ศาลใช้ดุลยพินิจ เป็นการตัดโอกาสศาลพิจารณาข้อเท็จจริงจากคำให้การของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนเพื่อชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในการค้นหาความจริง การเข้าถึงความจริงในคดีของศาลจึงน้อยลง แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะมุ่งคุ้มครองผู้ต้องหาให้สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ แต่บ่อยครั้งพบว่าข้อเท็จจริงจากคำให้การของผู้ต้องหาซึ่งให้การไว้ต่อพนักงานสอบสวนในโอกาสแรกนั้นเป็นข้อเท็จจริงซึ่งตรงต่อความเป็นจริง โดยผู้ต้องหาฯ ยังไม่มีโอกาสคิดปรุงแต่งเรื่องขึ้นเพื่อบิดเบือนข้อเท็จจริงให้ตนพ้นจากความผิดหรือไม่ต้องรับโทษ พยานหลักฐานที่แท้จริงย่อมมีคุณค่าสามารถพิสูจน์ความจริงในคดีได้ แม้การแสวงหาพยานหลักฐานนั้นเกิดจากการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ก็เป็นคนละประเด็นกับการรับฟังพยานหลักฐาน สมควรไปดำเนินการทางกฎหมายหรือทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอีกกรณีหนึ่ง ไม่ควรตัดพยานหลักฐานเด็ดขาดไปเลย

จากการศึกษาค้นคว้า ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนแก่ผู้ต้องหา ผู้ศึกษาพบว่า ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นปัญหาที่สำคัญ มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจฟ้องของพนักงานอัยการ มาตรา 120 ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา 134 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

วรรคหนึ่ง “เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล สัญชาติ บิดามารดา อาศัยอยู่ที่ใด ที่เกิด และให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ใช้พิสูจน์เกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วจึง แจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบ”

วรรคหก “หากพนักงานสอบสวนไม่แจ้งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดอันนำมาสู่การแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบ หรือมิได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าไม่มีการสอบสวนในข้อกล่าวหาดังกล่าว”

2. ปัญหาเกี่ยวกับการสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ตามมาตรา 134/2 ประกอบมาตรา 133 ทวิ ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา 134/2 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

วรรคหนึ่ง “การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ในคดีความผิด ซึ่งมีอัตราโทษจำคุก ให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนคดีในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการสอบสวนเด็กนั้น และในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าการสอบสวนเด็กคนใดหรือคำถามใดอาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะ ตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวนโดยมิให้เด็กได้อินคำถามของพนักงานสอบสวน และห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร”

วรรคสอง “ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กทราบถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง ด้วย”

วรรคสาม “ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 139 การสอบสวนเด็กตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการสอบสวนดังกล่าว ซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยาน”

วรรคสี่ “การสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กในกรณีดังกล่าวที่ได้กระทำไปโดยมิได้ปฏิบัติตามความในวรรคก่อน ให้ถือว่ามิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้น ส่งผลให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง”

3. ปัญหาเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดจากการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวน โดยมิชอบตามมาตรา 134/4 วรรคท้าย ผู้ศึกษาพบว่ามิข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา 134/4 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

วรรคท้าย “ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่งหรือก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา 134/1 มาตรา 134/2 และมาตรา 134/3 จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้ เว้นแต่ จะพิสูจน์ได้ว่าถ้อยคำที่ได้ให้ไว้ก่อนมีการแจ้งสิทธิดังกล่าว เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ ในการใช้ดุลพินิจรับฟังถ้อยคำดังกล่าว ให้ศาลพิจารณาถึงพฤติการณ์ทั้งปวงแห่งคดี และให้นำข้อยกเว้นตามบทบัญญัติมาตรา 226/1 มาบังคับใช้โดยอนุโลม”

เอกสารอ้างอิง

กุลพล พลวัน. การบริหารกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2544.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จิรัชการพิมพ์, 2546.

คณิต ณ นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555.

นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์. นักสังคมสงเคราะห์กับการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุตรไพศาล, 2554.